

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Kul-monostorutca 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen. Ára ötévedre 3 ft. o. 6.

Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6, s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

A „nyitólér” cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvtára, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

1867-dik évi folyamára.

Lapunk jelszava volt elejétől fogva: jogfolytonosság, s ennek megfelelőleg alkotmányunkba való teljes visszahelyezés.

Ezek azok jelszavak, melyeket ma a magyar királyság országos képvisleténél minden pártárnyalat zászlóján felirva látunk.

Lapunk iránya volt: kibékülés a koronával a pragmatika sanctio és jogfolytonosság alapján, s a negatív politika helyett a passiv ellentállás azon tanának hirdetése, melynél fogva az államéletben mind addig és mind azt tennünk kell, a meddig a pozitív törvények határain belül, és a mit az ország alkotmányának védelmezésére vagy visszavására tehetünk; de mit sem tenni oly téren, a mely törvénytelen.

Im ez irányt ma az ország képvisletének nagy és az ország legtiszteltemelőbb kapacitásai által álló többsége is igazolja. Ez azon tér, melyen most a nemzet politikája mozog.

Az annyit sanyargatott s annyit szenvedett Erdély kiválólag ezen politikától várhatja megsza badulását azon szomorító helyzetből, melybe még most is el van merülve, s az erdélyi részek azon jobb képességei, kikre a közbizalom a képviselő nehéz, de magasztos kötelességeit bízta, alig hat egyén kivételével ott állanak azon zászló alatt, hol állam-programjaikban is nyilatkoztak, s melyet a magyar nemzetnek egész Európa által becsült legfényesebb honfi jelleme és kapacitása Deák Ferencz tart biztos kezében az országos képviselők kétharmadának hű csatlakozása mellett.

A nemzet óriás közvéleménye igazolja azon politikát, melyet lapunk is szerény körében valamint eddig védett az egyik szélsőség, a reactio, ugy jövőre is védeni fog a másik szélsőség ellenében is.

Mert a nemzetet csak azon politika tarthatja meg, a mely évezreden át védte azt: a legalitás politikája, mely a törvényt az ész, kitartás és kitűrés fegyvereivel védi, s mely ha törvényt alkot vagy módosít, mindig a haza alkotmányának, önállóságának s országos függetlenségének megváltozhatlan céljait tartja szem előtt — tekintetbe véve a történelmi viszonyok és idők elutasíthatlan követelményeit.

Az erdélyi részek közvéleménye méltánlaltal támogatta lapunkat azon évtizedes pályáján, hol csak a gyümölcstelen küzdelem nehéz kötelességei jutottak osztályrészeül; talán a jövő évben azon eszmék, melyeket hirdetünk, megvalósulandának, s az oly hosszasan eltiport bazu újabb cselekvési tért nyerned.

Nem kecsgethetjük olvasóinkat rózsás reményekkel, mert hisz alkotmányos életünk restitutioja is egyszerre be nem hegesztheti országos életünk azon mély sebeit, melyeket 18 év absolutismusa ejtett azon; de végre is örömmünne lesz a nemzetnek azon nap, melyen alkotmányába visszahelyeztetett, mert legalább e nap véget vet az absolutismus további rombolásának.

Lapunk továbbra is hű lesz eddigi irányához, s a politika, jog és nemzetgazdaság terén törekszik az erdélyi részek érdekeit s közszellemét képviselni ugyanazon bel- és külérők közreműködése mellett, kik ekkorig lankadatlan kitartással védtek e napi közegben nemzetünk érdekeit.

Az európai népek koronás uralkodói szintugymint kormányaik s az összes művelt közönség elismerték a napiasított rendkívüli befolyását a népek műveltségére s közéletre, a mi műveltségünk szintén követeli a hirlap-irodalom erőyes mozgalmát, s az irodalom joggal támaszkodik közönségünk azon műveltségi állására, melyből az irodalom életforrását nyeri.

A legcélszerűbb s leghatalmasabb összeg, mit a polgárnak a hirlapokra kell kiadnia, de hirlapjaink csak ugy erősölnek, ha a nemzet minden rétegének műveltségi állása emelkedik, s egy irástudó család sem mellözi egyik vagy másik lap megrendelését.

A „K. Közlöny” előfizetési ára nem változik, s jövőre is maradand.

Egész évre . . . 12 forint o. ért.

Félévre . . . 6 „ „ „ „

Évnyegyedre . . . 3 „ „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadók, **STEIN JÁNOS** bel-közéletei könyvkereskedésébe utasítandók, hol a megrendelt példányok pontos szétküldéséről intézkedve van.

Tisztelt ügybarátainknak becses figyelmét és részvétét újból kikérve, egyszersmind, felkérjük, hogy megrendeléseiket mielőbb kiadó-kivatalainknál megadni méltóztassanak, minthogy a hirlapbéllyeg terhe miatt felesleges példányokat nem nyomathatunk.

Dózsa Daniel,

a „K. Közlöny” tulajdonosa és szerkesztője.

Pest, december 9. 1866.

(D.) Politikai nézeteimet hazám előtt mindig őszintén, nyíltan s függetlenül mondtam el azon kérdések irányában, melyeket a napok eseménye a felszínre hozott. Nem tudom, eszmém s felszólalásaim mennyire lehettek befolyással azon compact magatartásra, melyet Erdély alkotmányos polgárai, a Schmerling kormány veszélyes kísérletei ellenében kitüntettek; tény az, hogy irányzatunkban a közvélemény hangulata osztozott s Erdély a passiv ellentállás politikáját oly erővel vitte ki, hogy ezáltal lényeges befolyást gyakorolt Schmerling és rendszerének megbuktatására.

Politikánk határozottan passiv, de nem negatív politika volt. Minden tért felhasználunk, a hol alkotmányunk mellett felszólalhatánk s ügyünk igazságát megvitattuk, és egy tért sem hagytunk el, a hol alkotmányunk compromissioja nélkül, az alkotmányért küzdhetünk.

Politikánk épp oly erős, mint ildomos volt, s az alkotmányosság barátai előtt méltánlaltal talált, s ha nehéz és viharos időkben, ellenőinknek még meg nem rongált ereje mellett ezen politika sorsunkra nézve képes lehetett legalább annyiban lényeges befolyást gyakorolni, hogy a hazánkat sorvasztó centralisatio rendszere megbukott; ma kérhetjük: van-e valami újabb ok ezen politikánk megváltoztatására? Célészertü volna-e az ma, hogy Erdély compact magatartását megváltoztassa, s oly élesen szakadjon külön, mint a hogy az anyakirályság hatóságainak képviselői, s meglehet azoknak küldői is külön szakadtak.

Azon politika, melyet Erdély a megpróbáltatás napjaiban követett, ugyanaz, a melyet Deák pártja követ. Semmit el nem fogad, a mi az alkotmány körén kívül történetik; de megragad minden alkalmat jogai védelmére, s megfontolva azt, hogy a korona birodalmának összetartásában egyedül lelheti Magyarország legbiztosabb garanciáját azon bonyodalmak ellen, melyek ugy a keleti kérdés, mint az orosz intenciók miatt leginkább hazánkat s kiválólag az erdélyi részeket fenyegetik; őszintén törekszik arra, hogy a birodalomban szükséges egyetértést létre hozza, kívánja, hogy Austria összes népei alkotmányos lét alapján ragaszkodjanak a közös urakodóházhoz, kívánja megnyugtani az együtt lakó testvér-nemzetiségeket, nem retten vissza azon áldozatoktól, melyekkel a birodalmat végmorlásából kiragadják, s kész az alkotmányt possibilissé tenni azért, hogy a koronától még kötelezettségein felül sem tagadja meg azt, a mit, ha megtagadna, egy vas-despotismus ugy is elvehet, sőt a trón lehet fenntartása végett a negatív esetben elvinni kénytelen is volna.

Elhagyhatnók-e ezen politikai magatartásunkat most, midőn a birodalmat ért rendkívüli csapásokból mert tapasztalatok s a mindnyájunkat újból fenyegető veszélyek, párt-nézeteinket a testvér-nemzetiségeknél is jelentékenyül kezdék érvényesíteni, midőn a szász nemzetiség kebelében tulsúlyra emelkednek az unio és ősmagyar alkotmány pártolói, sőt azok is, a kik ellenünk küzdöttek Schmerling centralisatioja mellett a nagy nemzetiség ábrándjaitól lelkesítve, most, midőn meggyőződtek, hogy a porosz hatalom Austria vezéri hivatását Németországból kinyomta; egyszersmind meggyőződtek arról is, hogy ma már a szász nemzet csak Magyarország erejében lelheti fenn létele garanciáit.

Magoknak a románoknak is nézetei természetesen változott, még azok is, a kik párt-románok, belátják, hogy midőn szomszédságunkban oly rendkívül nagy nemzetiségi al-

kulások történnek, melyekkel sem a magyar, sem a román nemzetiség hasonló erőszakkal nem áll; s szemekkel látják azt az európai nagyhatalmak magatartásából, hogy az apróbb nemzetiségekkel mily könnyen bánnak el, s nem is gondolnak másra, mint a saját nemzetiségükbe való beolvasztásra — megdöbbennek azon remények előtt, melyeket olykor álmaikban ápolnak; s kezdik belátni, hogy nincs más hivatásuk, mint vagy vállat vetve a magyar és lengyel nemzetiséggel tartani fenn magukat, vagy beveszni az oroszok kanckukás hatalmába. Im az orosz nyíltan hirdeti, hogy nem ismer oláh és agyar nemzetet; lapjai, melyeken a kormány censurájának bélyege ott van, nyíltan mondják, hogy Erdély a Tiszáig ruthenekből áll, nyíltan törekszik az Moldva Oláhország és a Duna-torkolat elfoglalására, s ha tán egy porosz szövetség alapján adná meg ugy a magyar-nak, mint a románoknak epheméri reményeiket bizonyos országos vagy nemzeti önállásra, hol van ezen remények garanciája 70 millió orosz s 40 millió német torkában?

Kezdek belátni ezt a románok, nem mondom, hogy a mi erdélyi románaink, de igen azok, a kikkel itt találkoznak, sőt a disunitusok nagy talentumú főpapjának, báró Sagonának, utóbbi magatartása is arra látszik mutatni, hogy látja a nagy politikai változásokra keletkező viharokat, s a polgári szabadság megvédésére nézve a román elemnek sem lehet ma más reménye, mint nemzetiségének kellő garanciája mellett erős Magyarországot, s ezáltal és e mellett erős Austria!

Hogy a Deák-pártnak sikerül-e a kiegyenlítés azon nagy feladatát megoldani, melytől hazánk minden nemzetiségeinek jövő sorsa s alkotmányos szabadsága függ, s a kérdésre ma sem felelhetünk, s az austriai kormány magatartása semmi biztos reményre sem jogosít, e kormány még mind késik a magyar ministerium kinevezésével, s az országgyűlés tárgyalásai maholnap azon stadiumnál lesznek, melyen túl a képviselő testület egy lépést sem haladhat a ministerium és az alkotmány tetteges restitutioja nélkül; tény azonban az, hogy a képviselőknek azon véghatárokig megállapodnia a legnagyobb esélytelenség volna, a meddig az alkotmány sérelme nélkül mennie szabad.

Mi történt volna most a nemzet kebelében, ha az országgyűlés többsége követne volna a kisebbséget, s ma a kormány, mely a nemzetet tractabilisnak nem találva, szétosztatná az országgyűlést, kénytelen volna az erőszak uralmát huzamósb időre állandósítani?

A reményét vesztett nemzet vagy a reménytelenség bánatába, vagy a végeletsüggedés catastrofális örvényébe merülne el — és ez utóbbi esetben Erdély az, mely a druzés maronita vérontások rémképeitől visszarettenhet.

A nemzetnek nem szabad gyávnak lenni, ha az önfeláldozás rettentő sorsát ki nem kerülhetné. Igen ha eljön az idő, hogy veszünk kell hazánk szabadságáért, tudni fogunk elveszni is; de a nemzet eszének kötelessége, mindent elkövetni, hogy a szabadság védelmét az önfeláldozás kockájára ne tegye; a nemzet kötelessége a legvégső békés utat megkísérteni, s a legvégső békés áldozatot meghozni a koronájával s a testvérepekkel lehető egyetértésért, s az utolsó kockázatiát csak akkor következhetik be, midőn minden út meg volt kísértve, s midőn kitűnik, hogy a nemzet ugy sem veszthet többet, mint így!

Századokra kiható események közt élünk, könnyelmű s szenvedély politikát tűzünk nem szabad. Léteünk, fennmaradásunk, nemzeti életünk sorsa forog kérdésben.

Remélünk-e a külföldtől? Hín álom! Remélt Lengyelország, de attól a szent szövetség feloszlatta őt. Minden nemzet csak annyit reméljen, a mennyi saját erejétől kitelik. Mit remélhetünk mi. Hisz im szomszédságunkban a porosz az oroszokkal szövetkezik. Beszélnek-e ők egy független Magyarországról. Nemde orosz Kárpátoknak nevezi a Golosz hazánk védőfalait? A francziák forradalmi lapja az „Opinion National” csak most hirdeti azon reményét, hogy egyetértés jöved létre Austria különböző irányu nem-

zetiségei közt, a leghatalmasabbak is közös szövetségre vannak utalva.

Nincs sehonnan szabadelvű oldalról biztatás. Hódító hatalmak stratégiai igazításaira csak az örvült kockázattal huzáját. Ha tehát egyetértésre vagyunk utalva, e téren politikai türelmünknek kimerülni nem szabad, e téren addig kell haladnunk, míg alkotmányos és országos függetlenségünk feladása nélkül haladnunk lehet!

Soha tehát az idő nem kötelezett inkább arra, mint főként minket erdélyi rész lakóit, hogy az egyetértést meg ne szakítsuk, tömören együtt álljunk, s a mérséklet és higgadság azon politikáját folytassuk mely már minket azon fontos vívmányhoz elvezetett, hogy képviselőink törvényes helyütt, Pesten vesznek részt a tanácskozásokban.

Itt állunk mind — hat egyénnek kivételével — Deák zászlói alatt hiven és rendületlenül, tömör egységben, s előbb követett szilárd, de mérsékelt politikánkhoz hű kitartásban. Soraink szaporodtak a szász képviselőkkel, kik közül régi ellenfeleink is a rendkívüli idők nagy változásait s ezeken alapult újabb követeléseit felfogni látszanak. Látni fogják önök Rannicher nevét azon felírat készítő bizottmányban, mely az alkotmány visszaállítását s a magyar ministerium kinevezését erőiesen sürgetendi.

Az értelmesb népek látják a veszélyt, mely mindnyájunkat fenyeget, s melyet csak vasösszetartásunk és politikai mérsékletünk távolíthat el, vagy küzdhet le.

Adja az ég, hogy Erdély összes közvéleménye rendületlenül támogassa továbbra is ezen politikát, a mely egyedül képes még, habár elismerem igen kétes, reményekkel biztatni.

A felírat.

Felséges Császár és Király!

Midőn a jelen országgyűlés megnyitáskor Felséged a kir. székről ünnepélyesen kijelentette élénk óhaját, vajha sikerülne a kiegyenlítés nagy művét szerencsésen befejeztük, mi a nemzet képviselői bizton reményeltük, hogy a fennforgó súlyos nehézségeket megnyugtató, tartós és maradandó megoldást rövid időn elérhetjük. Reményeltük ezt, mert a legmagasabb trónbeszédben Felséged maga is határozottan a pragmatika sanctiót, mint kölcsönösen elismert jogalapot választotta kiindulási pontul. Meg valánk győződve, hogy miután Felséged oly kiegyenlítést óhaj, mely tartós és maradandó legyen, azt a jogalapot, mely nélkül alkotmányos uton minden kiegyenlítés lehetetlen; azt a jogalapot, melyet Felséged maga is elismert és kiindulási pontul választott, azonnal és mindenekelőtt teljesen ismét vissza fog állítani. De — fájdalom! e reményünk mindez ideig nem teljesült. A pragmatika sanctio, melynek a nemzet jogait és alkotmányát biztosító része egyoldalú hatalom-szóval függesztetett, tetteleg még most is fel van függesztve, alkotmányunk nem állított vissza és a jogfolytonosságnak általunk ismételve kért és sürgetett életheleptetése nincsen teljesítve. Minő alapsra építsek tehát a kiegyenlítés művét, midőn az egyetlen biztos alap, még most is hatályon kívül van? mely uton törekedjünk a kitzított cél felé, ha azon egyetlen út, melyet nekünk, mint a nemzet képviselőinek, követnünk szabad, az alkotmányosság útja el van előltünk zárva?

Kitejtettük ez országgyűléstől Felségedhez alázaosan fölterjesztett feliratainkban mindazon fontos okokat, melyeknél fogva joggal sürgettük alkotmányunk haladéktalan visszaállítását. Elmondottuk, hogy az alkotott törvényeket, míg a törvényszabta uton el nem töröltetnek, sértetlenül fenn kell tartani és tetteleg végre kell hajtani. — Életfeltétele ez az állam létének, mely nélkül sem az egész, sem az egyesek a törvényben bízott támaszt nem találhatnak. A törvények elismerése s azok tetteges teljesítésének megtagadása jogilag egymás mellett meg nem állhatnak.

Aggódva látjuk, hogy felhozott okaink és ismételten kérelmeink sem valának eddig képesek Felségedet arra bírni, hogy teljesítse a nemzetnek azon jogos kívánatát, a melynek megtagadása egyszerűen tagadása a pragmatika sanctio által biztosított jogoknak és mellözése a sanctio pragmatika lényegesei fűltetének. (Helyeslés.)

A kegy. leirat, melyet Felséged második felirataunkra legközebb válaszul hozzánk küldeni méltóztatott, az abban foglalt legmagasabb ígéretnek és elismerés által sem képes ez aggodalmunkat meg-

nyugtató; mert mi az alkotmányunk s a teljes jogfolytonosságnak azonnali teljesítését követeltük, s e követelmény a kir. leirat által nem teljesített. Időközben és feltételekhez van abban az is kötve, a mi határozottan meg nem tagadt, pedig a jogilag fennálló törvények fenntartását és teljesítését más időre halasztani, vagy ezután teljesítendő feltételekhez kötni, nemcsak a mi alkotmányunkkal, hanem általában a törvényesség és alkotmányosság alapelveivel ellentétes. (Élénk helyeslés.)

Hódoló tisztelettel kérjük Felségedet, ne tegye alkotmányunk visszaállításának s a jogfolytonosság életbeléptetésének halasztásával lehetetlenné a megnyugtató kiegyenlítés nagy művét. (Helyeslés.)

Míg alkotmányon kívül állunk, a törvényhozásnak alkotmányos jogát nem gyakorolhatjuk. (Helyeslés.)

Czélra vezetők csak oly egyezkedések lehetnek, melyek a nemzet és fejedelem között az alkotmány alapján történnek. (Tetszés.)

Abszolút hatalom egy részről, alkotmányos szabadságtól megfosztott nemzet más részről, megnyugtató, tartós és maradandó megoldáshoz jutni soha sem fognak. (Élénk helyeslés.)

Nekünk, a nemzet képviselőinek, azt a jogot, hogy a trón és a haza érdekében a fejedelemmel, mint a törvényhozás másik részével egyezkedjünk, az alkotmány adja, s alkotmány nélkül e jognak gyakorlása nem nyugszik biztos alapon.

Vannak helyzetek az államok életében, a melyeket hosszasan fenntartani lehetetlen a nélkül, hogy veszélyeztessék ne legyenek. Vannak helyzetek, melyek újabb bonyodalmak nélkül is megmérgezik, fölemészti az állam erejét és képtelenné teszik azt, hogy erősebb rázkódásoknak ellentájon, vagy ily rázkódások után magát sokáig fenntartsa. Ilyen állapot az, ha valamely államnak belviszonyai sok ideig zűltek, rendezetlenek, ha az egésznek, mint az egyeseknek anyagi ereje ki van merítve, hite és bizalma meg van ingatva. Hol találjon biztos támaszt a trón és állam, ha saját népei nem bírnak támaszul szolgálni? (Tetszés.)

Minden időben veszélyes ily állapot, de veszélyes az kivált korunkban, midőn elintézetlen nagy kérdések, felzagott érdekek és kedélyek minden oldalról végtelen bonyodalmakkal fenyegetik Európa népeit. Belviszonyaink, sőt Felséged egész birodalmának viszonyai sincsenek oly szilárd és rendezett állapotban, hogy teljes biztonságérzetével nyugodtan nézhessünk azon eshetőségek elé, melyeket a külbonyodalmak és a ki nem számítható véletlen hozhatnak reánk.

Sok, igen sok, a mi mulhatatlannal és gyorsan teendő, és a minek elhalasztására talán már nincs idő. (Ugy van!)

Ne engedje Felséged, hogy a bekövetkező események ily állapotban találjanak bennünket, nyíljon módot és alkalmat a megnyugtató kiegyenlítés eszközésére, saját belviszonyainknak oly rendezésére, mely az egésznek, valamint az egyeseknek, már kimerült anyagi erejét és jólétét a végüljéig megmentsen, sőt a lehetőségig emelje és kifejtesse, és hazánk minden nemzetiségű és vallású polgárainak igazságos, méltányos és megnyugtató kielégítése által az országot ismét erőssé tegye, hogy ingatlan támasza lehessen a trónnak és államnak. (Tetszés.)

E cél elérésére mindenképp el kell mulhatatlannal szűkségre, mint eddigi feliratainkban is kifejtettük, alkotmányunknak azonnali teljes visszaállítása, és a jogfolytonosság tetteg életbeléptetése. Midőn tehát ezt kérjük, és ismételve sürgetjük, saját hazáknak, Felségednek és uralkodó háznak és egész birodalmának érdekében teszünk azt. Kívánatunk jogossága a törvényeken alapszik, és azon alapszerződésen, mely a közöttünk és Felséged uralkodó háza között fennálló kölcsönös jogviszonyoknak is alapja; alapszik az alkotmányosság általános elvén, alapszik a célszerűségen is, melyet a jelen politikai helyzet, és a könnyen bekövetkező események óvatos figyelembevételéigazol.

A legmagasabb kir. leirat azon részét, mely a közös érdekekből eredő viszonyokra, és a 15 tagu albizottság javaslatára tesz észrevételeket, jelenleg nem vehetjük tárgyalás alá. Mi a folyó évi martius 1-én hatvanhat tagból álló küldöttséget bízunk meg e tárgyakban; e küldöttség nevezte ki saját kebeléből az említett albizottságot, melynek munkája ez okból a 67-es küldöttség által lesz előbb tárgyalandó, és mi hozzánk ennek véleménye fog beadni. Ennélfogva mi a legmagasabb kir. leirat említett észrevételei iránt is csak akkor adhatjuk elő nézeteinket, ha majd azon helyzetben leszünk, hogy az egész javaslat felett országgyűlésileg tanácskozhatunk és határozhatunk. (Helyeslés.)

Ismételve terjesztettük fel kérelmet Felségedhez politikai vádak folytán elítelt vagy száműzött honfitársaink érdekében és fájdalom még e kérelmünk is teljesületlen maradt. Megújítjuk e kérelmet, és hódoló tisztelettel kérjük Felségedet: Adja vissza e honfitársainkat hazájuknak és családjaiknak. A kiegyenlítésnek megnyugtató hatása csak engesztelés által remélhető, s ez annál könnyebb és valószínűbb, minél kevesebb honpolgár kebelében marad fenn fájdalom és keserűség.

Ezek azok, a miket Felségednek legközelebb hozzánk küldött kegyelmes leiratára őszinte bizalommal előadni kötelességünknek tartottuk. Ra-

gaszkodunk e részben mindazokhoz, a miket alkotmányunk visszaállítására, s a jogfolytonosság teljes életbeléptetésére nézve eddigi feliratainkban előadtunk. Csak e kérelmek teljesítése nyugtatja meg a nemzetet, csak az tesz minket képessé a törvényhozás terén reánk váró legszentebb kötelességünk teljesítésére; csak az nyújthat reményt a kiegyenlítés áldáshoz sikerére. Ugyanazért e jogos kívánatainktól semmi részben nem állhatunk el, mert azt képviselői állásunk, a törvény, az alkotmányosság, bazánkunk és a trónnak érdeke, és lelkiismeretünk egyaránt tiltják.

Ne tagadja meg Felséged a nemzet kívánatát, ne kösse alkotmányunk visszaállítását feltételekhez, a melyek fölött az alkotmány visszaállítása nélkül egy sem volna jogosítva a törvényhozás terén határozni. (Helyeslés!) Vegye kegyelmesen fontolórra, hogy a pragmatica sanctiohan a nemzet jogainak, alkotmányának fenntartása a trónörökös megállapításával viszonyos, és semmi egyéb feltételhez nincsen kötve. (Élénk helyeslés!) Ne halasztja kérelmünk teljesítését, melyet nemcsak a jog, és törvény követel, hanem a trón és haza érdeke, s a válságos idők intő szava egyaránt sürget.

Örömmel üdvözöltük mi Felségednek azon legmagasabb fejedelmi elhatározását, hogy egész birodalmában alkotmányosan akar kormányozni. Örömmel látjuk legközelebb hozzánk bocsátott kegy. leiratában is, hogy az alkotmányosság egyik alapföltételét, a felelős ministeriumot többi országaiba is be akarja vinni. Meg vagyunk győződve, hogy egyedül ezen út lehet az, melyen Felséged a trón biztonságát, s az állam erejét és hatalmát megszilárdíthatja, mert csak így lesz elérhető, hogy minden egyes ország, midőn külvésélyek ellen áldozatkészséggel védi az államot, egyszersmind saját jogait és alkotmányát védje és egyik országnak szabadsága a többiek szabadságának is támaszul szolgáljon. (Helyeslés.)

Nem lehet, hogy a midőn Felséged e magas cél elérésére törekszik, a századok óta fennálló, és ünnepélyes alapszerződés által biztosított magyar alkotmány teljes visszaállítását megtagadja; nem lehet, hogy Felséged kegyelmesen figyelembe ne vegye azon közjogi alapelvet, mely szerint jogilag fennálló törvényeket, míg a törvényhozás rendes útján el nem töröltnék, sértetlenül fenntartani és végrehajtani a hatalomnak első és legszentebb teendője; nem lehet, hogy Felséged ezen elv mellőzésével megingassa népeinek hitét és bizalmát alkotmányos szabadságuk biztos jövője iránt.

Adja vissza tehát Felséged mindenképp elött alkotmányos szabadságát a magyar nemzetnek, hogy az jogaiban biztosítva, egyetértésben megállapodással, anyagi erejében gyarapodhassék, és biztos támasza lehessen Felséged trónjának is minden veszélyek között. (Élénk hosszas éljenzés.)

Hosszu József beszéde

(a képviselőház dec. 5-diki ülésében.)

T. képviselőház! Rövid akarok lenni, részint azért, mert a mit mondani akarok, már mások elmondták; részint pedig azért, mert nem akarok visszaélni a ház türelmével. A ház asztalára két indítvány van letéve; az egyik az, a melyet Tisza Kálmán, a másik, a melyet Deák Ferencz nyújtott be. Mindkét indítvány megegyezik abban, hogy felirjunk; de igenis nem egyezik abban, hogy mit kell cselekednünk. Én tehát csak azt akarom kimutatni, hogy melyik ezek közül a következetesebb, s hogy melyiket kell elfogadnunk.

Uraim! Tekintsünk vissza e háznak munkálataira, és akkor nem akarva is kell, hogy lássuk azt, miként nincs más út, mint az, hogy kövessük Deák Ferenczet. F. évi martius 3-án leérkezett egy kegy. királyi leirat. Ezen leirat megtagadta merőben hazánk alkotmányát, és mégis uraim! azon egyének, kik most azt mondják: függesztjük fel a munkálkodást, akkor nem csak azt mondták: válaszsunk a közügyekre nézve egy 67-es bizottságot, de e bizottságot meg is választották, abban részt is vettek. Most ismét egy másik kir. leirat érkezett le, mely azt mondja, hogy a dualizmust elismeri s azt elvben elfogadja. Mondja továbbá, hogy ha a közügyekre nézve in principio megegyezünk, a kormány ki fogja nevezni a ministeriumot, melynek külsőbejöttével fogja revideálni a nemzet a 48-iki törvényeket.

Ugyan mondják meg uraim! miért ne lehetne most tovább folytatni a munkálkodást, ha csak azt nem akarjuk, hogy a következetlenség vádjával illetessünk? Nem tartanak, uraim! attól, hogy a nép, mely bennünket megválasztott, belátja, hogy mi akasztjuk meg az alkudozásokat, s minket fog átkozni? Nem gondoljuk meg, uraim! hogy azon nép, mely 18 év óta megunta ezen állapotot, szemünkre vetendi, hogy nem teljesítettük kötelességeinket? (Nagy zaj. Ellenmondás.) Nem gondoljuk meg, uraim, hogy a nov. 17-diki leirat, mely jobb jövőre reményt nyújt, meglehet ugyan, hogy csak szemfényvesztés; de ha mi leszünk okai annak, hogy végre is csak szemfényvesztés legyen, akkor minket fog a nép átkozni? Uraim! meg vagyunk bízva azért, hogy az unio szabályait kidolgozzuk.

A nem magyar nemzetiségek sürgetik a nemzetiségi törvény alkotását, az összes nép kíván megyei törvényt. Eme mindenkor szép phrásisok-

kal bizottságok rendeltettek el; de akkor, midőn mondjuk: folytassuk munkálatainkat, akkor ez következetlenség. — Tudom én azt, hogy nem lehet törvényt hozni felelős ministerium nélkül, hogy nem lehet törvényt alkotni, ha nincs koronázott király, ki azokat szentesítse. De ha mi a projectumokat megcsináljuk, azon nemzetiségeket megnyugtadjuk, melyeket a kormány mindig az alkotmány ellenében használt fel.

Azért megvárom, és tükéletesen meg vagyok győződve, hogy a mi pártunk, habár nem szólott soha a nemzetiségekről, azon alkalommal mégis, mikor a 67-es bizottságban dolgozni fog, a másik bizottmányokban is fog dolgozni. Ezekből kiindulva, ha csakugyan nem akarunk következetlenség lenni, Deák Ferencz indítványát pártoljuk; s ezt uraim! a lovagiaság is követeli, a melylyel ezen országgyűlés mindig dicsekedett. (Zaj.)

Uraim! Szegényítsük meg a Lajthán tuli skriblereket, a kik azért, hogy öt éves alkotmányukat felfüggesztették, kigyót, békát kiáltanak a mostani kormányra; mutassuk meg, hogy bár a mi alkotmányunk 18 év óta van felfüggesztve, hogy ha bár minden vagyonunkat elvesztettük, mégis bizalomteljesen fordulunk császár ő Felségedhez, kérve: állítsa vissza alkotmányunkat. (Zaj.) Munkálkodjunk tovább uraim, fogadjuk el a 15-ös bizottmány munkálátát. (Nagy zaj és derűtlenség a haloldalon.)

Csak így fogjuk megmutatni uraim, hogy nem a szenvedély politikáját követjük, hogy kívánatainkat nem az alkalomhoz alkalmaztatjuk; csak így fogjuk megmutatni uraim, hogy mi csak azt kívánjuk, a mihez jogunk van, csak azt kívánjuk, a mi a miénk. Pártolom Deák Ferencz indítványát. (Zaj. Szavazunk!)

Szentkirályi Mór beszéde

(a képviselőház dec. 1-őzi ülésében.)

Ha az előttnk fekvő k. rescriptumot figyelemmel végig olvasom, akaratlanul azon következtetésre kell jutnom, hogy ezen okmány két ellenkező irány hatása alatt két kéz írta meg: az egyik belé írta azt, a mi jónak látszik, a másik pedig belé corrigálta azt, a mi rosznak látszik. Szándékosan mondom, látszik, mert ha éppen akarjuk, a hermeneutica segítségével, mely tudomány pedig nem csak a theológiában, hanem a magyar törvényhozásban is kitűnő szerepet visz, jót is, nem jót is egyaránt kiolvashatunk belőle.

Rendszer ez, tisztelt ház, egyéb semmi, azon rendszer, mely Auszriában századok óta divatban van: az egyik kéz át, a másik az adományt viszatartóztatja, hogy kedvező alkalommal, ha úgy tetszik, egészen visszavehesse. Én ezen rendszert vétül a mostani államférfiaknak nem rovom fel, mert nem ők ennek feltalálói. Az ő vétik az lenne, ha nem bírnának oly lelki erővel, ezen rendszer befolyása alól félrevonulni: de ellenben feltéve, hogy velünk ugyanazon czélra törekesszünk, velünk ugyanazon egy szándékunk van, eredmény is lehet, hogy annyi akadály között, mennyit e rendszer utjokra gördít, nem csüggednek el. Mi igaz a kettő közül, megmondani senki nem képes, ezt csak a közvélemények igazolhatják.

Mert, ha látunk is alakokat mozogni szemeink előtt, melyekről állítatik: ime, ez a kormány; ki tudja, nem csupán árnyékai-e ezen alakok más egyéneknek, kik hátuk mögött működnek, valamint a camera obscurában látunk mozogni alakokat, melyek azonban csak árnyékai a látkörünkön kívül mozgó lényeknek.

És éppen azért, mert ily problematicus lényeknek közbenjárása által az ország és korona egymás között tisztába nem jöhetnek soha, követeltünk mindig, és követelnünk kell most is egy oly kormányt, melyet saját elő szemeinkkel láthatunk, egy oly kormányt, mely nem csak árnyéka legyen a kormány-hatalomnak, hanem a kormány-hatalom valódi kezelője; egy oly kormányt, mely ne csak igérjen, hanem tegyen is. Így, mint a rendszer jelenleg áll, azt, mit egyik ministeri tanács jónak lát, a másik ismét elronthatja, és ezért a kormány szavai tele vannak reserváttal. Ki tudja, e most előttnk fekvő rescriptum után is nem érkezik-e majd egy másik, mely ennek szinte oly illusztrációja lesz, mint a milyen illusztrációja volt a március 3-iki leirat a trónbeszédnek. Követelnünk kell pedig egy ily alkotmányos és ministeri kormányt, annival inkább, minél fontosabbak azon kérdések, melyek megoldására várnak, és minél rövidebb azon idő, melyről valószínűleg még rendelkezettünk, és melyet félreértések feletti vitákra pazarolni nem szabad, ha azt akarjuk és akarják, hogy Magyarország legyen, és az osztrák birodalom megmaradjon.

Már csak ezekből is világos, tisztelt ház, hogy én a kir. rescriptumot védeni legkevésbé sem szándékozom; erre magamban sem hivatást, sem kötelességet nem érzek. A kir. rescriptumot igazolni a kormány kötelessége volna, és ha ő, a mi elég csodálatos, a vitaközös teréről magát önkényesen lezárítja, ha alkotmányos alakot nem ölt, hogy azon tanácskozásokban részt vehessen, melyek éppen saját tettei és saját műve felett folynak, magának tulajdonítsa, ha szándékai félreértetnek, mert önmaga tette lehetetlenné, hogy a kételyek keletkezésük pillanatában felvilágosítsanak. — De nem akarám védeni a kir. rescriptumot azért sem, mert

gyakran megtörtént már, hogy a magas kormány az írott szavaknak egészen más értelmet tulajdonított, mint mi; ha tehát most is ily eset forogna fenn, én pedig a kir. rescriptumot a magam saját felfogása szerint védem, könnyen részesülhetnék oly szerencsében, melyet nem bájtok.

Taglani sem akarom a kir. rescriptumot, előtem bőven megtették mások, kiket czáfolni sem nem akarok, sem nem tudok, mert tények rendelkezéseimre nem állanak, lehetőségeket pedig csak tények czáfolhatnak meg.

Valóban, tisztelt ház, saajtságos és fonák helyzetben vagyunk; mi azt mondjuk: készek vagyunk alkotmányunk körén kivülmegalkotni oly törvényeket, melyek a birodalmi kapcsolat szilárdítására, a birodalom hatalmának gyarapítására hasznosak lehetnek, de feltételül kötjük ki, hogy mielőtt a törvények megalkotásához fognánk, régi alkotmányunk és szentesített törvényeink tetteg állíttassanak vizsgálva, feltételül kötjük ki, hogy oly állapotba tésztünk, melyben törvény törvényesen lehet alkotnunk, azaz, hogy ezen törvények egy alkotmányos ministerium közreműködésével alkottassanak meg. Ellenben a kir. leirat ezt mondja: jöjjetek előbb tisztába ezen megalkotandó törvényekkel, ezután, ha megállapodástok tetszésükre lesz, helyre lesz állítva az alkotmány, és ki lesz nevezve a felelős ministerium. Ha ez tovább is így marad, akkor a kiegyenlítés lehetetlen, és hasonlóak vagyunk azokhoz: kik valamely bűbajos körben, melyből ki nem léphetnek, egyenlő gyorsasággal üzik egymást, és éppen ezért utol nem érhetik soba.

Hogy mi az általunk felállított feltételből nem engedhetünk semmit, ennek oka éppen azon kapcsolatban rejlik, melyben Magyarország saját királya által a pragmatica sanctionál fogva az osztrák császársághoz áll, ezt nem szükség bővebben magyarázni. A kormánynak kell tehát elbagyni álláspontját, ha azt akarja, hogy a fenforgó kérdések megoldassanak, és nem akarja, hogy a birodalom jövője felett a véletlen döntson, vagy legalább nem akarja, hogy azon jövő, mely reánk várakozik, a birodalmat készületlenül találja. És ezt méltán követelhetjük is tőle, saját állásának érdekében. Mert a közvéleményre hatni csak addig lehet, míg készülöben van; ha pedig már egyszer megállapodásra jutott, ezt megváltoztatni, hámi parlamentaristák által nem lehet többé. Ily megállapodás létezik már a magyarországi közvéleménynek arra nézve, hogy mindenképp az alkotmány és szentesített törvényeink helyreállíttassanak. Ily megállapodás készült a 67-es bizottmány javaslata által, és még inkább megerősödne, ha ezen javaslat netalán országos határozattá emeltetnék. És ha egyszer azon kérdések felett, melyek a 67-es bizottmány javaslatának tárgyai, a közvéleményben bámi megállapodás gyökeret vert, akkor bámi kormánynak csak kettő között lehet választása: vagy elfogadni feltétel nélkül, vagy folytatni azon provisoriumot, mely a birodalom már eddig is az örvény szelőre vezette. Az országgyűlésnek elosztása és új választások által segítve nebezen lesz. Pedig ki tudhatja azt, hol fog megállapodni a 67-es bizottmány javaslata, és még inkább hol fog megállapodni az országos határozat, ha létrejö.

Ha viszás helyzetünkről annyit mondtam, szabad legyen annak meg egy másik oldalát is felvemetnem, de hogy ezt tehessen, egy futó pillantást kell vetnem a legközelebbi multakra.

Az osztrák kormány 1848 után centralizálni akart; az osztrák kormány meg akarta szilárdítani a birodalom nagyhatalmi állását. Látsuk, miket tett, hogy e czélokat elérje. Látsuk a következményeket, és állásunkat e következmények irányában.

A magyar korona országai centralizálva voltak századok óta: közös volt a törvényhozás, közösök voltak minden törvényeik kevés kivétellel, az igazságszolgáltatás központosítva volt a helyszemélyi főtáblában, a közigazgatás központosítva volt a magyar udvari kancelláriában. Erdély az 1848. törvények által, melyeknek szentesítése ellen hasztalan hoztak fel bámi kifogások, a magyar koronához csatoltattott. — A Lajthán tul, századokon keresztül központosított az absolutizmus, oly sikerrel, hogy azon kistoriai életnek, mely hajdan a Lajthán tuli tartományok sajátja volt, alig maradtak egyebütt nyomai, a tartományok színein és határain kívül. Most össze akar olvasztani az osztrák kormány Magyarországot a Lajthán tuli tartományokkal, hogy legyen egy, oszthatlan birodalom. És ime, elszakasztá a társországokat a magyar koronától; Erdély visszahelyezte azon elkülönítésbe, melyben 1848 előtt volt; a helyett, hogy a febr. alkotmányból csupán a magyar korona országait hagyta volna ki, a mi nagyobb megerősítésbe semmi esetre nem került vala, felfüggesztette az egész alkotmányt; és ezáltal felbontotta azon egyetemes kapcsolatot, melyet a Lajthán tuli népek kézzel fogadtak. De, hogy ezen egységes birodalom egyszersmind nagy és hatalmas is legyen: mindenképp leigázta a birodalom egyik felének erejét és tehetőségét, a birodalom másik felének erejével és tehetőségével, és az így egymás által leigázott erőkre halmozta az államadóságek óriási összegét.

Mi lett a következés? az, hogy az egységes birodalomban minden centrifugális erők felszabadultak és működésbe jöttek; az, hogy a birodalom

erejében és tehetségében megfoghatatlan, a végső elgyengülés határáig jutott; az, hogy a hadsereg minden víztésége és elszántsága mellett sem volt képes a birodalom építését megvédeni. Sőt, úgy látszik, oda jutottunk már, hogy a birodalom sorsáról jövőben a Litwinovicsok fognak rendelkezni.

És most, miután mindezek 18 év alatt megtörténtek, mi felhívattunk, hogy segítsünk! Természetesen! Ki is lenne inkább képes gátat vetni a centrifugális erőnek, mint mi, kik ellen a nemzetiségi agitációnak minden neme készakarva felszabadított? Ki lenne inkább képes megszilárdítani a birodalmi kapcsolatot, mint mi, a kiknek kapcsolatai a korona társországai között felbontottak? — És mi mégis akartunk tenni; igen, akartunk tenni mindent, alkotmányunk és hazánk iránti kötelességünk korlátai között, a mi tehetségünk és erőnk között. De ha azt gondolják Bácsban, hogy magunkra hagyva, sőt mindentől mellékutakon előre elkészített gáncsokkal találkozá, feladatunkat megoldhatjuk, csupán az által, hogy törvényjavaslatokat és feliratokat készítgetünk: félek tőle, hogy igen csalódnak.

Valóban elmondhatjuk, tisztelt ház! hogy mi a parlamenti élet martíryai vagyunk, mert mindamellett, hogy semmi tehetségünk nincs megállapodásunknak sikert szerezni, mégis a felelősség legnagyobb terhét ország-világ vállunkra gördíti, sőt még azt is nekünk rójak fel vétkül, hogy célját nem értük, igen! mert mi voltunk az első, kik bebizonyítottuk, hogy az ut, mely követetjük, célra nem vezet. Mintha azok, kik a bajt szereztek, és 18 év alatt minden szorgalommal gyarapították, melyben most a birodalom szűkül, és melyből csak a népeknek és kormányoknak legőszintébb egyetértése által menekülhet, minden felelőségen felül állanak, sőt érdemeiket is szerezték volna. Nem akarok keserű lenni, t. ház, azért egyes eseményeket nem említek, elég legyen megemlíteni az aradszebeni „világkereskedelmi“ vas-pálya ügyét, ez a viszonyokat teljesen felderíti.

A helyzet komoly! Az, a mit most tenni fogunk, ha a háznak elhatározni tetszik, hogy a 67-es bizottság munkálatait folytassa, minden valószínűség szerint a lehető utolsó kísérlet lesz készségünknek bizonyítására, nem azért, mintha mi ezt így akarnánk, hanem a dolog természeténél fogva: mert a 67-es bizottság javaslata befejezése lesz az előkészületi munkálatoknak, és ezáltal kezdődik a törvény alkotásának munkája; hogy pedig akkor, ha azon kérdés fog a ház elé terjesztetni: akar-e a ház törvény alkotásába becsatlakozni, mielőtt az alkotmány teljesen helyreállított, mi lesz a ház elhatározása? én arról jót állani nem mernék. Hagyjunk azért időt a magas kormányok még egyszer és véglegesen meggondolni, mit cselekedjék; mert ha ezen kísérlet is siker nélkül marad, alig hiszem, hogy akkor a ház bölcsesége egyéb teendőit találja, mint kimondani tehetetlenségünket, és bizni hazánk sorsát Istenre, kinek bölcs határozatai ellen emberi erő ugyanis hasztalan törekszik.

Az előterjesztett indítványokra vonatkozólag én azt pártolom, melyet Deák Ferencz a ház asztalára tett. Tiszta Kálmán indítványának azon részét, mely az országgyűlési teendőkre vonatkozik, nem pártolom, mert az országgyűlési működés magában foglalja nem csak a törvények alkotását, hanem egyszerreazon azon előkészületi munkálatokat is, melyek a törvény alkotására megelőzőleg szükségesek, ezeknek felfüggesztésére pedig, melyek különben sem bírnak diplomatikai hatállyal, én semmi okot nem látok. Továbbá azért, mert még nem merítettünk ki minden módot a kiegyenlítés lehetőségének megkísérletére, én pedig különösen a jelen körülmények között nem bírok elég bátorsággal, hogy mielőtt ez megtörténik, a szakítás felelősségét magamra vállalam. Végre azért, mert a lajthántuli népeknek a legközelebbi események által felvilágosított közvéleménye reánk nézve kedvező fordulatot vőn, én pedig ezen közvéleményt magunktól elidegeníteni nem szeretném. Egyébként hogy véleményemet a k. rescriptum felett röviden kifejezzem, ezt négy szóval teszem: Várjunk mi lesz belőle.

Kárpótlási ügy.

Az urbéri végleges és tizedkárpótlási tárgyalások alkalmával több mezővárosi helységben jelen-vén meg, feltűnt, hogy oly községben is, hol nyolcz, tíz, sőt több birtokostársam ügye is tárgyalatott, csaknem egyedül jelentem meg, okát a meg nem idézésbe keresvén, s e felől a bizottságot kérdezvén, készségem mutatta elő a felőli bizonyítékait az idézvények megkapását tanúsító venyenyeket: a mikből meggyőződtem, hogy nagyjára oly felhatalmazottak képviselik a birtokosságot, mint kik közül egynek bárha csak egy községben több megidézése volt, elég lelkiismeretellenek tetemes honorariumért a kényelmüknek felhatalmazói érveit, s mondhatni jogait a tárgyalásoknál meg nem jelenésükkel feláldozni, s ezáltal károsítani. A mint tapasztaltam, igen gyakran megesik, hogy ugyanegy községben; bárha tudomásom szerint az 1848-dik évig minden birtokos egyforma élvezetében volt is a tizednek, in natura, mindazonáltal a nép, elámitva és félrevezetve a valótól eltérve, a hol birtokos nincs jelen, különbözőképp fateal, és így nem lévén ki ellent mondjon valótlán állításainak,

megtörténik, hogy a bizottság jó akaratára daczára is az utasítások lévén kénytelen magát tartani, a vallomás után valóit, és ott, hol lenne a valóitandó 400 frt érő, valóit 50 frt érőt, s a szegény birtokos boldognak mondhatja magát, ha felhatalmazottja a tárgyaláson megjelenés (hol soha nem volt, s meg nem jelenésével tetemes kárt okozott) s más kötelességek fejébe beéri, a liquidált 50 frttal, s nem követel többet.

Holott ha jelen a képviselő, ha nem is képes okmányokkal bizonyítani, de állításával szembe nem térnek el annyira az igazságtól, s nem ragaszkodva oly konokul tagadási rendszerükhöz; a képviselő ha nem is az egész, de legalább felét a tizednek megmentheti megbízójának.

Hogy mennyire káros az ily eljárás azt birtokostársaim bizonyára keserűen fogják tapasztalni, s hogy a közmondás szerint legalább veszett fej-szének a nyele megkérüljön, t. i. hogy az illető felhatalmazott urak a tárgyaláson megjelenés kötelességeit (ott, hol nem voltak) fel ne számíthassák; (kivétele a kiveendőknék) figyelmeztetni kívánom az illetőket jövőre, miszerint, hogy képviselőik a tárgyaláson megjelentek-e vagy sem? a valóitó bizottságoknál arról utólagosan is biztos tudomást szerezhetnek, s így mégis elég korán megtudva arra, hogy felhatalmazásukat az utalványozandó papírok kivételére nézve visszavonhassák, hogy legalább, mint fentebb említettem, megmentsék azt a keveset, a mi nem több, mint veszett fej-szének a nyele.

Egy mezővárosi birtokos.

Hazai intézetek

XXVII. Közlemény *).

Az erdélyi muzeum egyesület pénztárába folyó 1866-dik május 1-től a mai napig a következő pénzek s pénztértek fizetettek be, u. m.:

A) Részvényt fizettek, még pedig:

- Az 1861—65-re, öt évre Harmath Kristóf évi 5—5 forinttal.
- Az 1861—69-re, kilencz évre Antos József évi 5—5 forinttal.
- Az 1863-dik évre Schuster Lajos és Szentgyörgyi József évi 5—5 forinttal.
- Az 1863—64-re Koszoly Lajos, Szász Domokos évi 5—5 forinttal.
- Az 1863—65-re h. Apór Zoltán évenkénti 5—5 forinttal.
- Az 1864-dik évre Hajós János évi 5 fttal.
- Az 1864—65-re Benkő László évi 5—5 forinttal.
- Az 1864—66-ra Szigethy József évenkénti 5—5 forinttal.
- Az 1865-re Sebess Ferencz, Ughvári György, Nagy Leopold, Marosi Gergely, Császár Károly, Kócsi Károly, Peille Ottó és Reich Károly évi 5—5 frt; Szilágyi Pál pedig évi 5 forint 25 krajczárral.
- Az 1865—66-ra Lassal Ágoston, Rettégi Miklós, Szentjános Ferencz, Kovács Károly, Botár Ferencz, Haller Károly, Ferencz József tanár évi 5—5 forinttal.

1) Az 1866-dik évre dr. Gállfy Endre, Gáman Zsigmond, Mike György, Szentmiklósi Béla, Palkovics József, Hersényi Samu, Hersényi János, Saláncz Gábor, Barcsay Gábor, Mike Béla, Vizi József, id. Ponori József, Libloy Schuller Frigyes, Gidófalvi István, Hunyady Ferencz, Bogdán István, Nagy Ferencz nyug. százados, Berényi Lipót, Zathureczky Mária, dr. Nágel Emil, Pataky Ferencz, Biró Pataki Louise, Tompa Adámné (Gáti Ágnes), Boér Sándor, Bágya Ferenczáné, Mátyás Miklós, Tolnay Elekné, Sárkány Ferencz, Kis Lajos, Alután Constantiu, Cipariu Timotheus, Rácz László, Papfalvy Constantiu, Macskási János, Balogh János, id. Pataky Dániel, Istvánffy József, Tompa Lajos, Böhm Mihály, Poklosy György évi 5—5 frttal; id. Istvánffy Pál, a sz. udvarhelyi nemes talpérlőlőczéh és Baráth Zsigmond évi 10 frttal; gr. Bethlen Hermina és id. Baranyai Pál évi 5 frt 25 krral.

B) Alapítványi tőkék után kamatot fizettek:

- Hodor Károly 500 frt után 1866-dik évre 25 forintot.
- B. Apór Károly 500 forint után 1866-dik évre 26 frt 25 krt.
- Gr. Bethlen József 1500 frt után 1866-ik évek első felére 36 frt 62 krt.
- Simó Károlyné 210 frt után 1866-ik évre 12 frt 60 krt.
- Ágoston István 105 frt után 1866-ik évre 6 frt 30 krt.
- Rápoly Mihály 100 forint után 1866-dik évre 5 forintot.
- Tompa Imre 100 frt után 1866-ra 5 frt.
- Wéer Farkas 500 frt után 1863—65-dik évekre 75 frtot.
- Torma Zsófia 500 frt után 1865-re 25 ftt.
- Zudor Károly 100 frt után 1862—66-dik évekre 25 forint.
- Székely István 100 frt után 1863—64-re 10 forint.

* Az utóbbi közlemények láthatók: a „Kolosvári Közlöny“ 1866. évi 16, 46, 126, és az 1866. évi 60, nemkülönben a „Korunk“ 1865-ik évi 15, 48, 128, és az 1866. évi 64. számaiban.

B. V.

12. Szotyori Miklós 100 frt után 1865—66-dik évekre 10 forint.

13. Ilyés István 100 frt után 1861—65-dik évekre 25 forint.

14. Horváth János 100 frt után 1863—65-ik évekre 15 forint.

15. B. Vécsey József 100 frt után 1864—66-dik évekre 15 frt.

16. Mara Sámuel 100 frt után 1864—65-dik évekre 10 forint.

17. Pekry Dénes 50 frt után 1862—66-dik évekre 12 frt 50 kr.

C) „Egyszer mindenkora“ tett ajánlatokat befizették:

aa) Lengyel Bálint, Kis József 10—10 frttal; Bodó Sándor és Fejervári Károly öt, azaz: 5—5 frttal; Kovács Mihály, Csűrös József, Császár Farkas 2—2 frttal; bb) valaki Szébenből 1 ft 50 krral.

D) „Tíz évi kötelezettségüket“ letörlesztették: Szilágyi Miklós és sz. kereszturi Papp János.

E) Alapítványi tőkéjüket befizették a következők, u. m.:

- Rápoli Mihályné beadván 100 frtos urbéri kötvénnyel.
- Vélicska Lajos beadván 100 frtos urbéri kötvénnyel.
- Mózel Antal (új alapító) 100 frtos urbéri kötvénnyel.
- Pekry Dénes (régí ajánló) 50 frtos urbéri kötvénnyel.

F) Mint új részvényes tag az 1866-ik első évre, fizetett dr. Miksa György 5 frtot.

G) Mint „régí részvényesek“, az elől megjegyzettek beírása után fizetvén, utólagosan ide jegyezettek, u. m.:

- Az 1864—65-dik évekre: Kovács Károly, Toldy Ferencz, évi 5—5 frtot.
- Az 1864—66-ra Gyarmathy János évenkénti 5—5 frtot.
- Az 1865-dik évre: báró Szentkereszt Károlina évi 5 frttal.
- Az 1866—67-re: Sallai István évenkénti 5—5 forintot.
- Ebergényi Mózes 1865—67-dik évre évenként 5 5 frttal.

Az elősoroltakból látható, hogy a „hét hó“ alatt mily kevesen fizettek a „hátrálékosok“ közül, s következésképp mily csekély összeg jött be a „sok bevárándóbból“, s ez valóban szomorító!

Mintán az előbbi közlemények alkalmával mindig csak „általánosan“ kérték fel a „hátrálékosok“ tartozásait befizetésére; de ezen általános felkérésnek nem lett meg várt eredménye, az igazgató választmány azon költségei módhoz is folyamodott, hogy minden hátrálékoshoz posta útján, külön-külön írásbeli felszólítást intézett, melyben mindenkinek tartozása is meg volt jelelve, s annak egészben vagy részletekben befizetésére felszólítva.

Most már, ha lett volna is valaki, ki tartozásának mennyiségét elfeledte volna? tisztán tudhatja mivel tartozik. S azon összeget rögtön lefizetheti, akár a vidékből t. ez. gyűjtő urhoz, akár postára téve ide Kolozsvárra beküldheti muz. pénztárnok Bányai Vitálishoz (b. királyutca 19-dik szám), s innen a nyugta a forduló postával, azonnal megküldetik.

Tisztelettel kérem tehát, az illető hátrálékosokat, méltóztatassanak ez alkalmat felhasználni a hátrálékukat befizetni, vagy a választmányhoz időhaldéért folyamodni; s ily uton kikérteni a valóban lesújtó perlekedés kellemetlenségeit!

Ha sem az egyenkénti felszólításnak, sem ezen nyílt uton tett általános felkérésnek kívánt eredménye meg nem lesz, a választmány kénytelen lesz az eddig került végre, a beperlési tétre lépni; mert a közgyűlés azt előre megrendelte.

Az év vége közel, az éviszámadást be kell zárni. S ha egyszer a számadás bezáratik, a hátrálékosok számba vétetvén, beperlés végett ügyvédi kézre fognak adatni. — Még tehát van kevés idő, mely alatt minden hátrálékos megmentheti magát a kellemetlenségtől. — Ezt kívánta tisztelettel tudomásra juttatni.

Kolozsvárt, dec. 6-án, 1866.

Bányai Vitális,
muz.-egyleti pénztárnok.

Különfélék.

© A felirati javaslat, melyet lapunk mai számában közlünk, az országgyűlés képviselő-házának dec. 11-i ülésében terjesztette elő, s a javaslatkésztés végett kiküldött bizottság referense, Cseugery Antal olvasta fel. Annak kinyomtatását a tagok közti szótározástás a ház elrendelvén, tárgyalását f. hó 15-re (mára) tűzte ki. Tekintve azt, hogy a felolvasott javaslat közhelyesséssel fogadtatott, a „Pesti Napló“ reméli, hogy alkotmányos küldelmünk ezen újabb okmányreke nagyobb ellenzés nélkül meg fog szavaztatni. Épp e feltevéssé fogva, mely szerint a viták a ma tartandó ülésben be is fejeztetnek, a 67-es bizottság hétfőn ülést tartand.

* Felsége a Császár és Császárné remélhetőleg a feliratra adandó válasz után jövet le-

jönnek Buda-Pestre. A budai várakban néhány udvari bál is lesz az előkészületekből sejtve.

** Erdélyben a lefolyt hadjárat alatt a sebesült katonák részére összesen 4520 frt, 2 tallér és 3 darab 1 frtos gyűlt be.

* A kik tordanteza felé mennek a színházba estvenként, egy egészen új üzletet láthatnak, mely e nemből a legelső Kolozsvárt. Ez Áspis Sámuelnek jól berendezett thea- és rbum üzlete, hol a közönség e nemű szükségleteit teljesen izlése szerint elégítheti ki, s mi a legfőbb, mérsékelt árak mellett.

* Színházunk egyik kedvencz tagja Timár Jánosnak jutalomjátékául kedden Shakespeare-nak egy olyan vigjátéka fog színi kerülni, mely itt még nem adatott soha. „Ez a „Vetélytársak“, mely a nagy brit költőnek legzebb remekei közé tartozik.

— (Necrológ.) Özevgy Topler Simonné szül. Demény Katalin, maga, egy gyermeke: Ágnes, férjezett ns. kolozsmegyei tlnők Szabó Ferencz és Katalin, nemkülönben rokonai nevében megtört szívvel tudatják, hogy a gyöngéd, szerető gyermek, nemes keblű, fivér Topler József f. év dec. 7. Szent Jakabon 9 kinteljes napon át tartott tudólobban, mely a 10-dik napon a leghorzasztóbb agyvelőgyulladásba ment át, a család pótolhatlan veszteségére, megszűnt élni. A midőn a csak 26 éves ifjú feltett élete felett 10 kétségbeejtő napon át viasztott az anyai és nővéri aggódó remény és biztató csalódás, a midőn részvét és ápolás, köny és sobaj megtörték az elháríthatlan halál elzúzó szírt fokán, a midőn a haldokló év a család e remény virágát fűz má-már bevégezendő hervadt koszorójába: ejtünk könyvt, szálljon egy sohajunk azok fájdalmait enyhítésére, kik szerették, kiknek fáj kora halála.

© A Lajthán tuli landtagok tlésszaka, mint írják, jannár közepe előtt be fog végződni. Január végén vagy február elején kezdődnek az új választások, s márcziusban ül össze a Lajthán tuli képviselőtestület, állítólag a szűkebb reicherath. A „Presse“ azt hiri, hogy szűkebb reicherath új választások nélkül ül össze, hogy szavazatot adjon a magyar országgyűlés által elkészítendő közösfgyi munkálataira.

© A brassói románok számos aláírással két bizalmi felirattal intéztek báró Siaguna főrg-nem-egyesült érsek ő nmlgához, melyekben ragaszkodás fejeztetik azon politikához, melyet ő nmlga vezérel a román nemzet kebelében, mely tevékenységre inti e nemzet szűltőiteiből választott képviselőket a magyar országgyűlés termében, s mely éppen ellentéte azon politikának, melylyel b. Siolutiu érsek ő nagyméltósága kívánja nemzete érdekeit képviselteni a negatív meddő terén. Ugyane kérdés felett a két román lap két közlelebről polemia folyt, melybe egyelőre nem kívánunk beleszólani.

— Egyik közlelebbi számunkban az állott, hogy „Brassóban az ottani lap szerint a cholera egészen megszűnt.“ Tollbiba. N. Szeben értendő.

© A J. ur czikkét Szabadkáról vettük a közlelebről közölni fogjuk, mint főcikket.

— Herczeg Montenuovo altábornagynál dec. 2-dikán volt búcsu-audientia Nagy-Szebenben a városi hatóság és községtanács, tudatván egy-szersmind a herczeggel, hogy halála s ragaszkodásának jelűl díszpolgárának választotta meg. Ezután mindkét testület az ujonnan kinevezett katonai főparancsnok b. Ramming altábornagy urnál tiszteledett.

— Fiuméből írják dec. 4-ről, miszerint ott azelőtti este valamivel 9 óra előtt két gyorsan egymásra következő földrendézet tapasztaltak, melyek közül a második különösen erős volt. Három vagy négy nappal azelőtt szintén érezték éjjel több hasonló lökést, úgy hogy önkéntelen azon gondolatra kell jönni, miszerint ezen földrendések soros összefüggésben állnak az utolsó időben a Levantában Santorin mellett előfordult vulkáni tűneményekkel. Csak 1830-ból emlékeznek ily erős lökése.

— Szilágyi Sádor történeti tanulmányait egy vastag kötetben összegyűjtve saját alá adta Heckenast Gusztávnál. „Vértanúk a magyar történetből“ collectiv című alatt. E gyűjtemény szerzőnek a „Budapesti Szemlé“ ben, „Akadémiai Értesítő“ ben és más helyen is megjelent kisebb cikkeit foglalja magában, számos új adattal bővíve. E tanulmányok mindenike Bach és Schmerling uralkodása idejében látott világot — s a mostani időben az történet velők, hogy a rendőrség azokat lefoglalta.

— A régi „Presse“ azon értesítést veszi Pest-ről, hogy ottan a képviselő körökben azon bir száryal, hogy Bácsban nagyszerű miniszterválság van készülöben, mely nemcsak a Belcredi-Boust miniszteriumot, hanem az egész rendszert magában foglalja; de a „Pesti Napló“ azt jegyzi meg reá, hogy ott nem tudnak semmit róla.

— Asboth Sándor, ki 1849-ben honvédezzed volt, s ki az utóbbi amerikai háboruban, mint tábornok oly nagy dicsőséget szerzett magának s a magyar névnek, az Egyesült-Államok követéül neveztetett ki a La plata melléki Argentín államhoz, megérkezett Buenos Ayresbe s a köztársaság alelnöke által nagy kitüntetéssel, a nép által nagy lelkesedéssel fogadtatott.

— Új magyar divatlap indul meg Pesten „Divatvilág“ cím alatt. K. Beniczky Irma szer-

kesztő és Kuliffay Ede főmunkatárs. E lap új év után indul meg, minden hó 8-kán és 25-kén, másfél iven, igen választékos gazdag tartalommal, havonként egy színezett dívatképpel és szabási mintákkal, kik a „Regélő”-vel együtt rendelik meg, 12 frtért mindkettőt egész évre megkapják.

Vlad Alajos képviselő nyilatkozatot közöl a „Hon”-ban: hogy miért nem szavazott december 6-án. A nyilatkozat lényege következő: „Tiszta Kálmán képviselő ur indítvány ellen nem szavazhattam, mert annak második részében az alkotmány teljes visszaállítása esetére hazánk minden nemzetiségű a hitfelekezeti polgárai jogos és méltányos igényei kielégítésének sürgős szükségessége hangsúlyozatik, mit én méltányos elismeréssel fogadtam. Az indítvány mellett pedig nem szavazhattam azon oknál fogva, mert a képviselőháznak f. évi febr. 18-án tartott ülésében a kibérlésre vonatkozólag tett nyilatkozattal összhangzónak nem találtam. — Egyébiránt arra nézve, hogy a mit tettem, jól cselekedtem, megnyugtató nem csak lelkiismeretem, hanem hazánk ünnepeit államjogi bölcsességének, s államférfiának Deák Ferencz urnak irányában személyesen tett azon lekötelező nyilatkozata is: hogy helyzetemben ő sem cselekedett volna másképpen.”

Az ausztriai sereg hátultöltött fegyverekkel ellátásának kérdése, a „Fremdbl.” szerint, közelebb végleges elintéztetése alá kerül. Ausztriában a fegyverekben teljes birtok-álladék 1,200,000 fegyverből áll. Ezek közt 180,000 darab még nem volt használatban, aztán van 400,000 darab, melyek a használatra még teljesen alkalmasak. Csapán az a feladat, ezen összes fegyvereket egészben, t. i. 580,000 fegyvert, hátultöltőkké átalakítani. Egy darab költsége 5 frt 50 krba kerülne, mi tehát egészben 3.190,009 frtnyi összeget képvisel. Ezen átalakítás a Lindner féle rendszer szerint történne; ily fegyver tízenegyzét lövést tesz egy perc alatt, s május 1-jéig abból 350,000 darab elkészülhet. Ezenfelül 420,000 darabnak újból készítése tételtet kilátásba. Erre nézve három rendszer áll rendelkezésre és pedig a Lindner-féle, s ily fegyver 25 forintba jő. Továbbá a Ramington-féle, mely 30 forintba kerül, s 16 lövést tesz percenkint; a Penbodi féle fegyver, mely 30 frba kerül, s 15—16 lövést tesz egy perc alatt. Az első nemből 1867. május 1-jéig legalább 200,000 darab, a két utóbbitól 50—50 ezer készülni fog. A különböző rendszerek vizsgálatával megbízott bizottmány egyhangúan a Ramington rendszer mellett nyilatkozott, s csak a fegyvereknek főbb említett átalakításánál fog a Lindner féle rendszer alkalmaztatni. Mi már

az a fegyverek számára való töltényeket illeti, a Ramington és Penbodi-rendszerekhez csak réztöltények használhatók, melyek egyike megtöltve 3 1/2 krba kerül, míg a Lindner féle fegyverek számára a papírtöltények is alkalmasak, melyek darabonként csak 1 krba fognak kerülni.

Politikai hírek.

Austria. Bécs. A „Fremd. Bl.” írja: „Az orosz követ és Benst ismét értekezletet tartott. Benst mindent elkövetett, hogy minden gyanút s bizalmatlanságot elhárítson. Viszont az orosz követ Stackelberg gróf minden erejét reá fordítja, hogy Oroszország és Ausztria közt a legbarátságos viszonyt feltartsa, mely működésre saját kormányától sürgöny által is feljogosított; állítja hogy mindazon terv, melyet Gácsországra s kivált Bukovinára vonatkozólag Oroszországra reá fognak, üres gyanúsítások; és hogy Oroszország éppen nem küldött emissariásokat a ruthenek közé.”

Csartoriczky fogadtatását a „Fremdenblatt” így írja le: „A hg Krakóból Lembergbe ment, hol őt az országgyűlés tagjai és nemzeti párt kitzinói vezetői nyugtalanul várták. A herczeggel itt találkozott Párisból Zbyczewszky Leo, ki értekezletet tartott több országgyűlési taggal, és ezeket előkészítette a hg által teendő nyilatkozatokra. Most a herczeg szállásán naponta értekezletek tartatnak és mindenki hiszi, hogy a lengyel kérdés a keleti kérdéssel együtt fog az európai diplomacia ítélete elé terjesztetni.”

A „Bank und Hadl. Ztg.”-nak írják: „A gácsországi kérdés” minden czafolatok dacára a lapokban még mindig a felszínen van, és pedig most újabb alakban, hogy a kormányának szándékában volt 60,000 embert számító csapatokat küldeni Gácsországra, hogy azonban Stackelberg nyilatkozata folytán attól elállt.”

Angolország. A „Globe” mondja: Észak-amerika és Franciaország megegyeztek Mexikóra nézve, oly módon, hogy Északamerika szabad kezű nyert a mexikói ügyekben, de: 1. Némely egészebb vidék nyitva marad Franciaország telepítvényei számára. 2. A mexikói váltók rendezése úgy marad, miképp azt Franciaország intézte. Ezen egyezmény Miksa császár tudta nélkül kötött, ki, midőn ezt meghallotta, legnagyobb felindulásában elhatározta, hogy lemond és Mexikót elhagyja. A Feniek mozgalma iránt Angolországban növekedik az aggodalom. Londonból, — Dublinba sürgöny érkezett, mely szerint a kormányának tudtára esett, hogy Stephens vagy Londonban van már, vagy

oda minden órában váratik. Valószínűleg ezen tudósítással összefüggésben függeszté ki a policzia London minden utcájában, azon már táviratilag érteket; falragaszt, mely szerint a kormány: ki a magát az irlandi feniek középponti főnökének nevező James Stephens elfoghatására vezető tudósítást adand, 1000 ft. st. úgy annak is, ki a nevezett feniek főnökét foglyulhozta, szintén 1000 font sterlinget ígér jutalmul.

Olaszország. A római „Gener. Corr.” azt mondja, hogy Fleury tbk meg van bízva azon tervezet mellett pártoló lépéseket tenni, mely szerint olyan senatust kapna Róma, milyennel a közép-korban birt, s a városnak visszaadandó önkormányzata, helyhatósági képvisellel.

Róma, dec. 7. A francia katonatisztek Montebello által bemutatva búcsu kihallgatáson voltak a pápánál.

Németország. Berlin, dec. 8. Ma este a szabadelvű pártfőnökek összejövetelt tartanak, hogy közös határozatban állapodjanak meg a hadügyi költségvetés kérdésében. A „Nordd. Allg. Z.” szerint nem valószínű az a hír, hogy a hannoveri király Anglia közbenjárására volt tiszteit az eskü alól felmentette.

Drezda, dec. 8. Az első kamra egyhangúlag elfogadta az új hadügyi törvényt, mely az általános szolgálati kötelezést hozza be, s lényegesebb pontjaiban a porosz hadrendszerelel megegyez.

A „Nordd. Allg. Ztg.” írja: Az észak német szövetségi kormányának felhívására az értekezletre beleegyező nyilatkozattal még csak Darmstadt maradt el, mely eltekintve az önkényes szolgálat behozatalától, az egységes berendezés óhaját előmunkálataival is még legtovább van hátra.

Törökország. Konstantinápoly, dec. 6. A záruló hajóraj két újon felszerelt gőzzessel szaporított, melyek egyezersmind hadianyagot is szállítanak Kandiára.

A „Wanderer”-nek írják: „A eréti fölkelés, nem hogy el volna nyomva, sőt inkább teljes erővel folyamatban van. A nemz. gyülekezet az utóbbi napokban különböző szervezkedési tervekkel foglalkozott, melyek célja, hogy magukat összefüggésbe tegyék az idegen kormányokkal.

Oroszország. A „Wanderer”-nek írják: „Tény, hogy Oroszország ismét azon gondolkozik, hogy hosszú pihenés után háborút kezdjen, valamely jó szomszédjával, p. o. Ausztriával. Itt minden ember azon megyőződésben él, hogy tavaszkor orosz vendégei lesznek. Makacsul beszélnek hatvan vonatról, mely csapatokat szállít, s bár még eddig

semmi csapatmozgalmat sem láttunk, e hír tartja magát, mert a pályagazgatóság nem fogad el szállítást végett semmi magán közlekményt. Lengyelországban is terjednek a rémhírek Gácsország annexiójára nézve; és a keleti kérdleteket már is oroszoknak tartják, mióta a ruthen klérus nyilvánosan bódol a czárnak. És az aláaknázásában nem csak valamely előkelő török ethnographok, de a legserényebb házalók, a lengyel zsidók is közreműködnek.”

É. Amerika. New-York, dec. 3. A congressus ma nyitott meg. Az első üzenete felhívja a congressust, hogy az eddig követett politikát tegye sajátjává. A kinostári bevételek 150 millióval haladják meg a kiadásokat. „Az idegen hatalmak nemzeti jellemünk és nemzeti jogaink irányában nagyobb igazságosságra mutató tiszteletet tanúsítanak. Franciaország tudatta ebbeli szándékát, hogy csapatainak Mexikóból kivonulását a jövő tavaszig öhajja elhalasztani. Az Egyesült Államok kormánya e tárgyat illetőleg megtette a maga megjegyzéseit s reméli azok figyelembe vételét, reméli, hogy Franciaország — a mennyire lehetséges — mostani kötelezettségeihez fogja magát tartani, s ezzel megfelelően Amerika jogos és igazságos várakozásának.” Az üzenet constatalja, hogy az Alabamai rendbehozása lassan halad, a mit Johnson elnök egyrészt az angol kabinetben időközben előfordult változásnak tulajdonít. Azonban reméli, hogy ez ügy most már bárátságos és ahoz való módon fog megvizsgálatni s nemskóra ki-elégítőleg oldatik meg.

Újabb. Sz. Pétervár, dec. 11. Konstantinápolyi dec. 8 ki hírek szerint ott azon hír van elterjedve, hogy a francia kormány Törökországnak azt indítványozta, hogy Kandia elzárását erősítse angol-francia hajókkal, ha Törökország egy maga nem bírja a kandiai fölkelést elnyomni. — Egy török fregatte 800 sebesülttel érkezett Konstantinápolyba.

Drezda, dec. 11. A drezdai „Journal” inti a napisajtót, hogy a Szász- és Poroszország közti jó egyetértést támogassák, mi a kormányának is komoly akarat.

Florence, dec. 11. A „Nazione” meg-hazudolja azon hírt, mintha négy század francia maradna e hó 31-éig Rómában. — Ugyanazon lap állítja, hogy folyó hó 15-én egy nagy consistórium fogna tartani, melyben a pápa fontos allocutiót fog tartani.

Marseille, dec. 11. Rómából jelentik dec. 9-rol: a pápai zuávok a pápát Civita-Vecchiába fogják kísérni, midőn az az ott borgonyozó idegen hajók látogatására fog oda menni. A pápai nyomda állítólag okmányok nyomtatásával van elfoglalva.

Páris, dec. 11. Metternich hg. tegnap Bécsbe utazott; távolléte alatt Müllner gróf követ-ségi tanácsos fogja a követtséget mint ügyvezető vezényelni.

T. és felelős szerkesztő DOZNA DANIEL.

Nyiltér. *)

T. szerkesztőség! A „K. Közl.” 132. szám nyiltérében Vinkler Ednár urral azt állítják, hogy a „K. Közlöny” 122. számában magam igazolni iparkodtam, holott a magam igazolását irányában nem is tartottam kötelességemnek, mert V. E. ur ba valaha nem ezen szükölődők számára — bármi egyéb nemes czélra habár egy fillért is szánt volna, méltatnám feleletre, de minán fellépése is, mint mások alattomos gyanúsítás képviselője tűnven fel, nem önnék, hanem a t. olvasó közönségnek intézem kétségbevonhatlan igazolá-somat.

*) Az e téren megjelenő cikkekért egyáltalában nem vállal magára felelősséget a szerk.

A csoszási sz. Ferencz és Mózes t. társulatának mindennemű számlatartásában képviselője lévés, az általa kinevezett számlatartó bizottmánya úgy most, mint volt akkor. Már pedig ezen számlatartó bizottmány tagjai t. J. F., E. S. és J. A., úgy az igazgatói ellenőrök t. I. I. és E. P. urak, (tehát az is alaptalan, hogy igazgatóság és igazgató is egy személyben én lennék) a társulat tagjainak csaknem egész részével nyiltérileg közölt bizonyítványok által engem eléggé kitisztztak az alaptalan gyanúsításból. (I. „K. K.” 122. szám.)

Kinos okoskodással a társulat nyilatkozatát támadja meg, állítását elménczkedőleg indokolja, hogy 30 ± 171 frt, igaza van, mert 30 ± 5 frt 70 kr ágioval = 171 frt, tehát ebben is belesült. Azon 71 frt, mit a gyanúsító emleget, nekem

nem kézbesített, tehát róla minán kézbesítő nincs, nem számlatartó, csak azon egyszerű okból, mivel számolni csak annak lehet, ki számolatra biz. valamit.

A jegyzőkönyvet nem tudhatja sem ön, sem az, a ki őt hurbolja, mivel egyikük sem tagja a társulatnak.

Reám nézve Vinkler Ednár név nem volt szükséges, mivel ő előttem is ömert köpenyge egy oly alaptalan gyanúsítás írójának, ki V — d név alatt gyanúsítani akar, de nyiltan szembeszálni nem mer.

E szerint V. E.-vel szemben nevemet kitenni nem tartom méltónak: ezt csak azon papnak tennem volna, a kinek ön kiskoru ministrása lévén, oly sok hort töltött pobarába, hogy palástját önbén

fordítva vette, és három éves mámorából ébredve, az évekkel ezelőtt lejárta eseményekkel fantázirozik, és azt V. E.-nek, ki „a külsőre is ad valamit”, a valót elferdítve következetlen okoskodással ledicalta, furfangosan igazságot erőlködven állításainak adni akkor is, midőn egy társulat igazgatói ellenőr és számlatartó bizottmányi tagjaival ellene bizonyít.

Minán ezen három évet meghaladt esetnek V. E. feltétele által mostan történt felmerítését világosan kitetsző ellenséges indulat s nem az igazság szeretete szülte, V. E. urat, mint annak esz-közét, többé feleletre nem méltatom.

Kelt Verepatakon, november 26-án, 1866. F. F.

HIVATALOS.

Sz. 4942. 1866.
polg.

Hirdetés.

Nemes Kolozs megye id. törvényszéke közhírré teszi, hogy Pusztá-Szt. Miklósi és Karai birtokos, nyugdíjazott udvari tanácsos Kabós Dániel ur saját kérésére következében özves ingó, s mind azon ingatlan javai felett, melyek az 1853-ik évi július 18-án kelt ideigl. csödrond hatálya alatti országokban fekszenek, a csödeljárás alkalmazása mai napon fennebbi szám alatt keit végzéssel elrendeltetett.

Perügylőltt kinevezett kolozsvári ügyvéd Tompa Károly, helyettesülül ügyvéd Csulak Dániel Kolozsvárt s előbbi az idl. tömeggondnoksággal is megbízott.

Ennélfogva felszólítatnak mind azok, kik bármínemű jogezimen valamit igényelnek közadós Kabós Dániel ur ellen, hogy ebbeli követeléseket a perügylő ellen intézendő rendes kereset alakjában legfeljebb 1867 februárius 28-ig annál bizonyosabban jeleítsék ezen törvényszékhez be, mivel ellenesetben, dacára bármely tulajdonosi, elsőbbségi, vagy zálog joguknak a csödeljárás alá vont vagyonból ki fognak rekesztetni, s a csödtömeg ellen minden igényüket elvesztendik.

Egyszersmind a végleges csödelképviselet megalakítása, és a közadós által igénybe vett vagyon átengedési kedvezmény fülötti tárgyalás végett határnap tizetük ki 1867 márczius 4-én d. e. 9 órára ezen törvényszéknél, melyre a hitelezők a csödrond 44 és 179 §§-ra való utalás mellett meghivatnak.

Ns. Kolozs megye törvényszékének 1866 december 12-én tartott üléséből.

196. 1866.
I. alisp. Bir. sz.

Idézés.

Krasznamegye első alispáni bírósága részéről gróf Bánffy Bélának s érdektársainak gróf Kornis Miklós, s érdektársai ellen f. 1866 évi szeptember hó 6-dik napján 170 szám alatt, a Kerestelek kúrségi keresmaróltatási jog öszvesítése, s a haszonélvezetnek arányosítása iránt indított keresetükben, Szilágy-Somlyón a megye székházánál I. s alispáni hivatali helyiségben — következők 1867 évi január hó 21. napja 9 órájára kitzított újabb tárgyaláson megjelenésre — varólczi volt birtokos néhai Ladányi Péter esmeretlen tartózkodású örökösei, valamint mind azon távollévő birtokosok, kik a kérdésben lévő keresmaróltási joghoz netalán igényt tartának, jogaik érvényesítése végett azon hozzáadásal idéztetnek meg, miszerint a ki üzött időben és helyen vagy személyesen, vagy képviselőik által annál bizonyosabban jelenjenek meg, minthogy ellenkező esetben a Ladányi Péter ismeretlen tartózkodású örökösei részükre ezenell kinevezett gondnok Várady Mihály ügyvéddel; a többieket illetőleg pedig jelenlétük nélkül is — a tárgyalás meg fog tartatni, s az ítélet kimondása után bejelentendő igények figyelembe nem fognak vétetni.

Kelt Szilágy-Somlyón, november hó 23-kán, 1866. Krasznamegye I. alispáni Bíróságától.

1474.
1866.

Árverési hirdetés.

Krasznamegye telekkönyvi fő zényszéke részéről közhírré tétetik, hogy Albach Géza felperesnek, Szalavecz Agoston hidvégi lakos ellen 3165 frt. s járuléka iránt folyó végrehajtási ügyében, a jelen évi auguszt. 28-rol az 1296/1866 számú végzés es elnapolt árverés, a jövő 1867-ik évi január 15-én s következő nap-jain, mint e végre újabb kitzított másod határidőben a helyszínen Hidvég községeben délelőtti 10 órakor leendő megkezdéssel, s becsáron alóli leütés mellett is, bíról meg fog tartatni. Banaipénzül a becsár 10%-ja leendő; a többi feltételek a megyei telekhivatalban Sz. Somlyón időközben is megtekinthetők.

Az elárverezendő javak ezek:

I. birtok csoport.

A hidvégi 32 sz. telekjegyzőkönyvből: Becsérték:
a.) a 44 helyszínelési szám alatt lejegyzett 8 hold 110 □ ölnyi területtel beltelek, a rajta lévő 89 sz. lakházzal, gazdasági mellék épületekkel s a hozzá tartozó kerttel, becsértéke 8568 frt.
b.) a 749 szám alatti egész birtokrészlet 34 hold 20 □ öl terjedelemben, mely áll korcsmaház, kert, erdő, legelő és vizimalomból. Becsültetett 11,940 frt.
Ezen csoportozat összes becsértéke 20,508 frt.

II. birtok csoport.

c.) az abban foglalt többi részleteknek végrehajtandó Szalavecz Agoston illető és annak közbirtokú neje Kondor Juliánna illetménytől elkülönözött, s vázlatrajzilag a betűvel jelet felerészre, mely egy nemesi belsötelek felelő, továbbá 216 hold 413 □ öl tevő s 18 darabban fekvő szántó, kaszáló, legelő és erdő részletekből áll. Együtt becsülve 14,004 frt.
d.) az ezen birtokon talált s 2280 frtra becsült függő termés 2280 frt.
e.) az ugyanezen birtokhoz tartozó fundus instructus; u. m. gazdasági eszközök, igás lovak, szarvasmarhák, birkák stb. Becsáruk 2771 frt.
Összes becsérték 19,055 frt.

III-ik birtokcsoport.

A hidvégi 30, 31, 33, 35, 47, 48, 70, 71, 129, 130, 131, 162 és 173 tjkékben felvett 13 nemesi beltelek, mely telkeknek haszonélvezete s a rajtok lévő építmények azonban az azokon lakó curialistákat illetik
Öszvesen becsülve 1483 frt.

IV-dik birtokcsoport.

Végre eladatni fognak a fundus instructus tartozéka gyapánt gazdasági használatra való öszvesen 1700 frtra becsült egyéb ingóságok 1700 frt.

Krasznamegye telekkönyvi Törvényszékének Sz. Somlyón 1866 évi october 22-én tartott üléséből.

(419) (1—3)

EGY GYAKORNOKOT

keres

BOSCOWITZ A.

opticus Kolozsvártt.

(418) Előfizetési felhívás!

„Erdélyi Hivatalos Értesítő”

az Erdélyi Hivatalos Értesítő

jövő 1867-dik évi folyamára.

Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 br.

Előfizetési ár: Ostrák ért. kiadó hivatala.